

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

ΖΟΥΡΝΑΤΖΗ ΕΛΕΝΗ

A.M. 0700054

**Η επίδραση του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας
στις στάσεις των μαθητών για εθελοντική πρόσφορα εργασίας
στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004**

Υπεύθυνος Καθηγητής: Αθανάσιος Κουστέλιος

Επιβλέπων Καθηγητής: Τσιγγίλης Νικόλαος

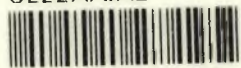
ΤΡΙΚΑΛΑ 2004

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 4354/1
Ημερ. Εισ.: 1803-2005
Δωρεά:
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΤΕΦΑΑ
2004
ΖΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000077886

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες στον κ. Α. Κουστέλιο & στον κ. Β. Γραμματικόπουλο για την αμέριστη υποστήριξη και βοήθεια.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον κ. Ν. Τσιγγίλη, επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας, για τις πολύτιμες συμβουλές του καθόλη τη διάρκεια συγγραφής της.

Ιούνιος 2004

Ζουρνατζή Ελένη

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	
- Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς	9
- Εφαρμογή της Θ.Σ.Σ στην Εκπαίδευση, τη Φυσική Αγωγή και τον Εθελοντισμό.....	13
- Πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας - Εθελοντισμός	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	
- Συμμετέχοντες	19
- Όργανα μέτρησης	19
- Στατιστική Ανάλυση.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΖΗΤΗΣΗ	24
Βιβλιογραφία	27
Παράρτημα: Ερωτηματολόγιο Έρευνας	30

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει την επίδραση του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας στη διαμόρφωση θετικών στάσεων για εθελοντική προσφορά εργασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004 και να μελετήσει την εφαρμογή της θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στο χώρο του εθελοντισμού σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Ειδικά σχεδιασμένα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από 327 μαθητές και μαθήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκ των οποίων οι 225 παρακολουθούσαν το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας για τρία συνεχόμενα χρόνια, ενώ οι 102 δεν είχαν καμία συμμετοχή στο συγκεκριμένο μάθημα. Οι τρεις μεταβλητές του μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς φαίνεται να εξηγούν ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό της πρόθεσης των μαθητών για εθελοντική προσφορά εργασίας ($R^2 = .75$). Από τα αποτελέσματα της σύγκρισης μεταξύ των δύο ομάδων, φάνηκε ότι δεν υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ατόμων που παρακολουθούσαν το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας και εκείνων που δεν είχαν συμμετοχή στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική διαδικασία ($p > .05$). Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας παρέχουν ισχυρές ενδείξεις για την εφαρμογή της θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς, στον τομέα του εθελοντισμού σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις και κρίνουν αναγκαία περαιτέρω διερεύνηση του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας.

Λέξεις-κλειδιά: Ολυμπιακή Παιδεία, εθελοντισμός, Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς

Abstract

The purpose of this study was to examine the influence of Olympic Education program in the configuration of positive attitudes for volunteerism in the Olympic games of Athens in 2004 and to study the application of the planned behavior theory for volunteerism in major sports events. Three hundred twenty seven secondary education students participated in the study. Two - hundred and twenty five of them have attended the program of Olympic Education for three consecutive academic years, while the 102 did not attend any relevant course. Self-reported questionnaires were administered to all participants. Hierarchical regression analysis showed that the three variables of the planned behavior model (attitudes, subjective norms and perceived behavior control) predicted students' intentions for volunteerism ($R^2 = .75$). Results from comparison between the two groups showed no significant differences ($p > .05$). The present findings provide strong evidence for the applicability of the planned behavior theory in the field of volunteerism in major sport events. Additional investigation is needed to study the influence of the Olympic Education program.

Key words: Olympic Education, volunteerism, Theory of Planned Behavior

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες πραγματοποιούνται στην Αθήνα το 1896 και από τότε ταξιδεύουν σε όλο τον κόσμο. Σήμερα, στην αυγή της 3^{ης} χιλιετίας οι αγώνες επιστρέφουν στη χώρα που γεννήθηκαν και στην πόλη που αναβίωσαν με την πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, το καλοκαίρι του 2004.

Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Αθήνα, οδήγησε την ελληνική κοινωνία στην προετοιμασία του έμψυχου δυναμικού της, ώστε να υποδεχτεί και να υποστηρίξει με επιτυχία αυτό το μεγάλο αθλητικό γεγονός. Η δημιουργία σύγχρονης υλικοτεχνικής υποδομής και η χρήση της από άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση αθλητών, συνοδών και θεατών αποτέλεσε πρωταρχικό μέλημα της Οργανωτικής Επιτροπής του 2004, η οποία ακολουθώντας τα βήματα των προηγούμενων Ολυμπιακών χωρών, προσκάλεσε όλους τους έλληνες πολίτες να προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους, από τις 13 έως τις 29 Αυγούστου του 2004, στις 37 αθλητικές εγκαταστάσεις όπου επρόκειτο να διεξαχθούν 28 Ολυμπιακά αθλήματα.

Η εθελοντική προσφορά, κυρίαρχο σύνθημα της Οργανωτικής Επιτροπής του 2004, δε θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστες τις εκπαιδευτικές διαδικασίες της ελληνικής κοινωνίας καθώς συνδέεται άμεσα με την παιδεία, τη συστηματική καλλιέργεια και την καθημερινή ζωή. Η ανάγκη διαμόρφωσης γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικών με τις εκπαιδευτικές και πολιτιστικές αξίες του ολυμπισμού οδήγησαν το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με την Οργανωτική Επιτροπή του Αθήνα 2004, στη δημιουργία ενός καινοτόμου προγράμματος, σχετικό με τη φυσική αγωγή, του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας για όλα τα σχολεία της ελληνικής επικράτειας.

Η Ολυμπιακή Παιδεία προσεγγίζει όλους όσους σχετίζονται με την αγωγή και την εκπαίδευση και το περιεχόμενο της αποσκοπεί στην καλλιέργεια μιας θετικής στάσης απέναντι στην άσκηση, τις ιδέες του ολυμπισμού και τις ηθικές αρχές του αθλητισμού με απώτερο σκοπό την κοινωνική αγωγή των νέων. Στόχος της Ολυμπιακής εκπαίδευσης είναι να προετοιμάσει ενημερωμένους, ενεργούς πολίτες με διάθεση για συμμετοχή και να ενισχύσει την εθελοντική προσφορά και τη διεξαγωγή εθελοντικών δράσεων μέσα στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών διαδικασιών ή και παράλληλα με αυτό.

Πιο συγκεκριμένα, οι αρχές και τα ιδεώδη του εθελοντισμού, επηρεάζουν βαθύτατα όλες τις δράσεις της Ολυμπιακής Παιδείας και αποτελούν βασικό άξονα του προγράμματος μιας και οι μορφές που παίρνει η εθελοντική προσφορά στις μέρες μας διευρύνονται συνεχώς και εκτείνονται σε ποικίλες δραστηριότητες μια εκ των οποίων είναι και η εθελοντική συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες που θα διεξαχθούν στην Αθήνα το 2004.

Τα τελευταία χρόνια, διάφορα είναι τα θεωρητικά μοντέλα που έχουν προταθεί για να ερμηνεύσουν και να περιγράψουν τις σχέσεις των ανθρωπίνων στάσεων και συμπεριφορών. Από τις θεωρίες που ανέπτυξε η κοινωνική ψυχολογία για την ερμηνεία των σχέσεων στάσεων και συμπεριφορών προκύπτει ότι το μοντέλο εκείνο που δύναται να προσεγγίσει καλύτερα τη σχέση στάσης και συμπεριφοράς είναι η Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς (Planned Behavior Theory), η οποία σχεδιάστηκε για την πρόβλεψη και ανάλυση της ανθρώπινης συμπεριφοράς όταν αυτή σχετίζεται με συγκεκριμένες καταστάσεις (Ajzen, 1985).

Η Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς έχει χρησιμοποιηθεί εκτενώς για τη μελέτη διάφορων συμπεριφορών μερικές εκ των οποίων αναφέρονται στην στοματική υγιεινή (McCaul, O' Neil, & Glasgow, 1988), στη συμμετοχή σε φυσικές

δραστηριότητες (Greenockle, Lee, & Lomax, 1990; Kimiecik, 1992; Theodorakis, 1994; Smith & Biddle, 1999), στην κατανάλωση αλκοόλ και ναρκωτικών (Laflin, Moore-Hirschl, Weis, & Hayes, 1994), στη διδασκαλία ατόμων με ειδικές ανάγκες (Goudas, Theodorakis & Bagiatis, 1995) καθώς και στην εθελοντική προσφορά αίματος (Giles & Cairns, 1995). Παρόλη αυτή την τεράστια ερευνητική δραστηριότητα σχετικά με την εφαρμογή του μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στην ερμηνεία διαφόρων συμπεριφορών, η εφαρμογή του στον εθελοντισμό είναι περιορισμένη σε αθλητικές διοργανώσεις. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει αφενός την εφαρμογή της θεωρίας της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στο χώρο του εθελοντισμού και να εξετάσει αφετέρου την επίδραση του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας στη διαμόρφωση θετικών στάσεων για εθελοντική προσφορά εργασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004.

2. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

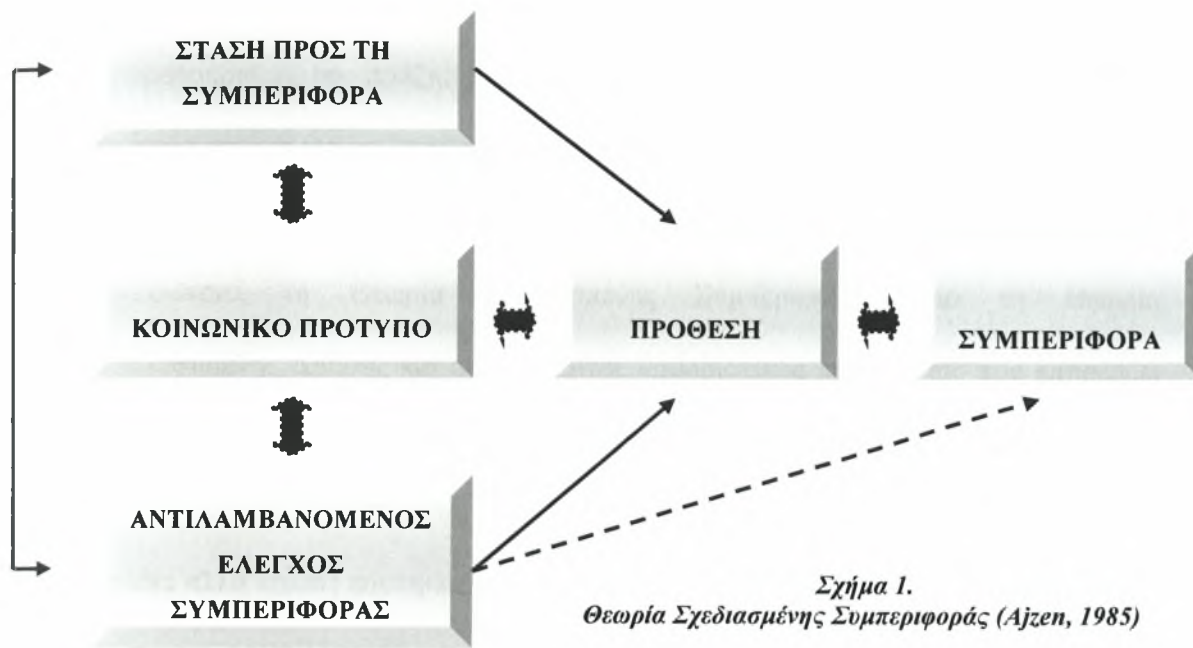

- Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς

Η Θεωρία της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς – Planned Behavior Theory (Ajzen, 1985), αποτελεί προέκταση της Θεωρίας Αιτιολογημένης Δράσης - Reason Action Theory (Fishbein & Ajzen, 1975) και στοχεύει στην ερμηνεία της σχέσης μεταξύ στάσεων και συμπεριφορών. Έτσι, η συγκεκριμένη θεωρία αποσκοπεί όχι μόνο στην κατανόηση των κινητήριων επιρροών σε συμπεριφορές που δεν είναι υπό τον εξατομικευμένο βουλευτικό έλεγχο αλλά και στον εντοπισμό του τρόπου εφαρμογής νέων στρατηγικών ώστε να μεταβληθούν οι ήδη υπάρχουσες συμπεριφορές.

Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό, κύριος προγενέστερος παράγοντας της συμπεριφοράς είναι η πρόθεση αυτού καθεαυτού του ατόμου να την πραγματοποιήσει. Εάν η «πρόθεση συμπεριφοράς», όπως αποκαλείται η πιθανότητα εκτέλεσης μιας συγκεκριμένης πράξης, έχει σχηματιστεί τότε υπάρχουν πολλές πιθανότητες να μεταφραστεί σε δράση (Papaioannou & Theodorakis, 1996) ενώ πιστεύεται πως όσο πιο ισχυρή είναι η πρόθεση του ατόμου να εκτελέσει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά, τόσο πιθανότερο είναι να εκτελεστεί και η συγκεκριμένη συμπεριφορά.

Με τη σειρά της η «πρόθεση συμπεριφοράς» επηρεάζεται και διαμορφώνεται από τρεις σημαντικούς παράγοντες: (α) τις ατομικές στάσεις προς μια συμπεριφορά, (β) το κοινωνικό πρότυπο και (γ) τον αντιλαμβανόμενο έλεγχο της συμπεριφοράς. Στο Σχήμα 1 απεικονίζονται οι παράγοντες της Θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς με τη μορφή ενός σχεδιαγράμματος.

Η «στάση προς τη συμπεριφορά» αποτελεί τη θετική ή αρνητική πεποίθηση του ατόμου αναφορικά με την εκτέλεση μιας συγκεκριμένης ενέργειας και καθορίζεται επιπλέον από τα ατομικά «πιστεύω» σχετικά με τις συνέπειες που θα προκύψουν από την εκτέλεση της συγκεκριμένης συμπεριφοράς. Πιο συγκεκριμένα, η «στάση προς τη συμπεριφορά» αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο ένα άτομο αντιλαμβάνεται την έκβαση μιας πράξης και αξιολογεί κατά πόσον πρόκειται να είναι καλή ή κακή, ευχάριστη ή δυσάρεστη καθώς και την πιθανότητα εμφάνισης ή μη του αποτελέσματος της (Ajzen, 2001). Ο παράγοντας αυτός έχει σαφή επίδραση στην «πρόθεση» και συνδέεται άμεσα με το κοινωνικό πρότυπο και τον αντιλαμβανόμενο έλεγχο της συμπεριφοράς.

Το «κοινωνικό πρότυπο» αφορά την πίεση που δέχεται το άτομο, από «σημαντικά» πρόσωπα, για την εκτέλεση της συμπεριφοράς και αποτελεί το δεύτερο βασικό παράγοντα που επηρεάζει την πρόθεση του ατόμου. Το άτομο προτίθεται να εκτελέσει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά όταν αντιλαμβάνεται πως σημαίνοντα για αυτόν πρόσωπα, όπως φίλοι, συγγενείς κ.λ.π. πιστεύουν πως πρέπει να

πραγματοποιήσει την πράξη. Έτσι, το άτομο επηρεάζεται από την κοινωνική πίεση που του ασκείται για να λειτουργήσει κατάλληλα.

Ο «αντιλαμβανόμενος έλεγχος» συμπεριφοράς αποτελεί το στοιχείο εκείνο που διαφοροποιεί τη Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς από τη Θεωρία Αιτιολογημένης Δράσης και είναι ο τρίτος καθοριστικός παράγοντας που επηρεάζει την εξατομικευμένη πρόθεση. Απεικονίζει την εκτίμηση του ατόμου σχετικά με το βαθμό ευκολίας ή δυσκολίας που πρόκειται να έχει η πιθανή ενέργεια του, τα εμπόδια αλλά και τις ευκαιρίες που πιστεύει ότι θα υπάρχουν στην πορεία υλοποίησης της συμπεριφοράς του.

Σύμφωνα με τα παραπάνω όσο θετικότερη είναι η «στάση», το «κοινωνικό πρότυπο» και ο «αντιλαμβανόμενος έλεγχος» συμπεριφοράς σε σχέση με τη συμπεριφορά τόσο πιο υψηλή αναμένεται να είναι η πρόθεση του ατόμου να εκτελέσει την εξεταζόμενη συμπεριφορά. Έτσι λοιπόν η σχέση των τριών παραπάνω μεταβλητών προσδιορίζει και επηρεάζει την εξατομικευμένη πρόθεση συμπεριφοράς και τελικά ορίζεται η Θεωρία της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς, την οποία έχουν στηρίξει πολλές και με διαφορετικό περιεχόμενο έρευνες.

- **Εφαρμογή της Θ. Σ. Σ στην Εκπαίδευση, τη Φυσική Αγωγή & τον Εθελοντισμό**

Η κατανόηση των προσδιοριστικών παραγόντων της συμπεριφοράς είναι το πρώτο ουσιαστικό βήμα για την ανάπτυξη κατάλληλης εκπαιδευτικής παρέμβασης για τη διαφοροποίηση της ήδη υπάρχουσας στάσης (Fishbein & Middlestadt, 1987). Σειρά ερευνών εφάρμοσαν τη Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στην εκπαίδευση και στο μάθημα της φυσικής αγωγής έτσι ώστε να ερμηνευθούν οι σχέσεις μεταξύ των στάσεων, των προθέσεων και της τελικής πράξης των ατόμων.

Οι Παραϊοαννου και Theodorakis (1996) σε σχετική έρευνα που αξιολογούσε την πρόθεση μαθητών λυκείου για τη συμμετοχή τους στο μάθημα της φυσικής αγωγής απέδειξαν πως η θεωρία των στάσεων δύναται να εξηγήσει τη συμμετοχή των μαθητών σε μαθήματα φυσικής αγωγής. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα που αφορούσε την πρόθεση 394 μαθητών λυκείων για συμμετοχή στα μαθήματα της φυσικής αγωγής, εξέτασε τη σχέση μεταξύ της Θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς, της Θεωρίας των Στόχων και του μοντέλου «value- expectancy» και διαπιστώθηκε πως ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς, οι στάσεις για συμμετοχή στο μάθημα της φυσικής αγωγής και το ενδιαφέρον για το μάθημα είχαν μια ευθεία επίδραση στην πρόθεση των μαθητών για συμμετοχή στο μάθημα.

Σε μια άλλη έρευνα των Theodorakis, Bagiatis και Goudas (1995) για την εξέταση των στάσεων και των προθέσεων 99 μελλοντικών γυμναστών όσον αφορά τη διδασκαλία ατόμων με ειδικές ανάγκες χρησιμοποιήθηκε το μοντέλο της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς με την εισαγωγή δύο εξωγενών παραγόντων, της «δύναμης των στάσεων» και της «αυτοταυτότητας» και διαπιστώθηκε αφενός η επιτυχημένη μελλοντική πρόθεση των φοιτητών για τη διδασκαλία των ατόμων με ειδικές ανάγκες ενώ αναγνωρίστηκε αφετέρου η καταλληλότητα του προτεινόμενου

μοντέλου για την εξέταση παραγόντων της πρόθεσης για την αθλητική εκπαίδευση ειδικών πληθυσμών.

Παρόμοια είναι και τα αποτελέσματα μια αντίστοιχης έρευνας που διεξήχθη σε μελλοντικούς Τσέχους εκπαιδευτικούς για την πρόθεση τους να συμπεριλάβουν άτομα με ειδικές ανάγκες σε προγράμματα γενικής φυσικής δραστηριότητας (Kudlaeek & Valkova, 2002). Το μοντέλο της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς εφαρμόστηκε για την αξιολόγηση της πρόθεσης, των στάσεων και του κοινωνικού προτύπου και παρατηρήθηκε μια υψηλή συσχέτιση μεταξύ των παραγόντων και της πρόθεσης των εκπαιδευτικών για τη συμμετοχή στη φυσική δραστηριότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ο Conatser (2002) σε παρόμοια έρευνα για την εξέταση των στάσεων 111 καθηγητών κολύμβησης σχετικά με την προπόνηση ατόμων με αναπηρίες αλλά και την εφαρμογή μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς έδειξε πως οι παράγοντες της πρόθεσης, η ίδια η πρόθεση αλλά και η συμπεριφορά των καθηγητών ήταν σημαντικά υψηλότερη για τη διδασκαλία ατόμων με μέτρια παρά με σοβαρή αναπηρία. Ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος τη συμπεριφοράς και η στάση προς τη συμπεριφορά προέβλεπαν σημαντικά την πρόθεση και η ίδια η πρόθεση τη συμπεριφορά. Επιπλέον, απεδείχθη πως η Θ. Σ. Σ προέβλεψε καλύτερα τη συμπεριφορά καθηγητών κολύμβησης από ότι η Θ. Α. Δ.

Οι Sideridis και Rodafinos (2001) εξέτασαν την ικανότητα της Θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς να προβλέπει τη συμπεριφορά ενός δείγματος 149 πρωτοετών φοιτητών σχετικά με τις συνήθειες τους κατά τον πρώτο χρόνο της σχολής και τα αποτελέσματα απέδειξαν την καταλληλότητα του μοντέλου των "στάσεων" για τη μελέτη της συμπεριφοράς φοιτητών σε θέματα σχετικά με την εκπαίδευση.

Στο παρελθόν υπήρξαν αρκετές παρόμοιες εργασίες που χρησιμοποίησαν το μοντέλο Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς για την εξέταση τη συμπεριφοράς μαθητών σχετικά με τη μελέτη (Clarry & Burns, 1991; Sideridis, Kaissidis- Rodafinos, & Padeliadu, 1998).

Οι παραπάνω έρευνες ασχολούνται με την εφαρμογή του μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στην εκπαίδευση χωρίς ωστόσο να αναφέρονται σε συμπεριφορές που χαρακτηρίζονται από εθελοντική προσφορά εργασίας. Στην περιοχή του εθελοντισμού, η ερευνητική δραστηριότητα για την εφαρμογή του μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς είναι σχετικά μικρή καθώς ελάχιστες είναι οι εργασίες που αναφέρονται στην πρόβλεψη της εθελοντικής συμπεριφοράς.

Ο Harrison (1995) εξέτασε τη σχέση μεταξύ των παραγόντων της πρόθεσης, της ίδιας της πρόθεσης αλλά και της συμπεριφοράς σε τρία δείγματα ανδρών, οι οποίοι είχαν ξεκινήσει να παρέχουν εθελοντική εργασία σε ένα άσυλο για αστέγους με μέσο όρο ηλικίας από 35,2 έως 39,5 έτη. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας το κοινωνικό πρότυπο και ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς προέβλεψαν την πρόθεση για εθελοντικό έργο στο άσυλο και στα τρία γκρουπ ενώ οι στάσεις προς τη συμπεριφορά προέβλεψαν την πρόθεση για εθελοντισμό στα δυο από τα τρία δείγματα. Σύμφωνα με τις παραπάνω παρατηρήσεις διαπιστώνεται ως η Θ. Σ. Σ. μπορεί να βοηθήσει να κατανοήσουμε τη δυναμική της πρόθεσης για εθελοντισμό και την εγγραφή για εθελοντική δράση σε παρόμοια προγράμματα.

Οι Okun & Sloane (2002) εφάρμοσαν το μοντέλο Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς για την πρόβλεψη εγγραφής 647 φοιτητών σε ένα εθελοντικό πρόγραμμα του πανεπιστημίου τους. Όλες οι μεταβλητές της Θ. Σ. Σ. αξιολογήθηκαν καθώς και η πρόθεση των φοιτητών. Ωστόσο πρέπει να σημειώσουμε πως μόνο το 33% των

φοιτητών με τη μέγιστη δυνατή πρόθεση συμμετείχε στην εθελοντική δράση του προγράμματος του πανεπιστημίου.

Περιορισμένες ωστόσο, είναι και οι έρευνες σχετικά με την εφαρμογή της Θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στην εθελοντική προσφορά εργασίας σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, όπως είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες (Tsigilis, Koustelios, Grammatikopoulos, & Theodorakis, in press).

- Πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας - Εθελοντισμός

«Ολυμπιακή εκπαίδευση είναι η μορφωτική διαδικασία που αποσκοπεί στην αγωγή των νέων σύμφωνα με τις Ολυμπιακές αξίες, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του σύγχρονου πολιτισμού».

O. E. O. A. ΑΘΗΝΑ 2004

Το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας, εφαρμόζεται από το 2000 σε όλα σχεδόν τα ελληνικά σχολεία. Βασικός στόχος του προγράμματος, είναι να εμπνεύσει, να ευαισθητοποιήσει αλλά και να κινητοποιήσει τους μαθητές της Ελλάδας και της ομογένειας στη διαμόρφωση κατάλληλων συμπεριφορών συνδέοντας το παρελθόν με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές και πολιτιστικές αξίες, συνδυάζοντας την καλλιέργεια του σώματος με την πνευματική διάσταση του ανθρώπου (Κιουμουρτζόγλου, Θεοδωράκης, Αυγερινός, Κέλλης, Παπαχαρίσης & Χασάνδρα, 2001).

Το μάθημα της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης εφαρμόζεται στα γυμνάσια μια ώρα ανά δεκαπενθήμερο εντός ωρολογίου προγράμματος και αντίστοιχα για τα λύκεια και ΤΕΕ με μια ώρα την εβδομάδα. Εκτός ωρολογίου προγράμματος οι ώρες που καλύπτονται είναι 2 έως 4 ανάλογα με τη δυναμικότητα του σχολείου.

Ο σεβασμός, η εκμάθηση και η τήρηση κανόνων συλλογικής ζωής, το αίσθημα της αλληλεγγύης και της ανεκτικότητας, η ενίσχυση εθελοντικής προσφοράς και η διεξαγωγή εθελοντικών δράσεων αποτελούν μερικές από τις αξίες που καλλιεργούνται και ενθαρρύνονται μέσα στις εκπαιδευτικές διαδικασίες της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης.

Ένας από τους επιμέρους άξονες του προγράμματος είναι και η ενίσχυση της εθελοντικής προσφοράς και δράσης των μαθητών. Μαθησιακές εμπειρίες που συνδέονται με τον εθελοντισμό και καλλιεργούν το ρόλο του «ενεργού» πολίτη

αποτελούν προτεραιότητα του προγράμματος, μιας και η εθελοντική προσφορά αναπτύσσει τις κοινωνικές, επαγγελματικές και επικοινωνιακές δεξιότητες του εθελοντή καθώς ο τελευταίος δεν είναι μόνο πομπός αλλά και δέκτης των ωφελειών που απορρέουν από την εθελοντική του δράση.

Το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας εφαρμόζεται ήδη τέσσερα χρόνια στους έλληνες μαθητές και ένα βασικό ερώτημα που αξίζει να τεθεί σχετίζεται με την επίδραση του καινοτόμου αυτού προγράμματος. Αν και το πρόγραμμα έχει αξιολογηθεί εκτενώς ως προς την εφαρμογή του (Grammatikopoulos, Koustelios, Tsigilis & Theodorakis, 2004), τα αποτελέσματα της καινοτόμου αυτής εκπαιδευτικής διαδικασίας παραμένουν ακόμη ασαφή. Ειδικότερα, όσον αφορά το στόχο του εθελοντισμού θα περίμενε κάποιος, οι μαθητές που συμμετέχουν στα προγράμματα αυτά να έχουν αναπτύξει θετικότερες στάσεις από αυτούς που δεν δέχονται την επίδραση του προγράμματος.

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- Συμμετέχοντες

Ειδικά σχεδιασμένα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από 327 μαθητές και μαθήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Από αυτούς, 225 παρακολουθούσαν το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας, ενώ 102 δεν είχαν καμία συμμετοχή στο παραπάνω μάθημα. Η ηλικία των μαθητών κυμαινόταν από 15 έως 22 χρόνων (Μ. Τ = 16.5 έτη, Τ. Α. = 1. 23).

- Όργανα μέτρησης

Οι στάσεις για εθελοντική προσφορά μετρήθηκαν με την ερώτηση «Για μένα το να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 για 15 ημέρες επί 8 ώρες ημερησίως είναι...». Οι απαντήσεις δίνονταν με έξι αντίθετα επίθετα (καλό-κακό, έξυπνο-ανόητο, ξεκούραστο-κουραστικό, ελκυστικό-απωθητικό, ευχάριστο-δυσάρεστο, χρήσιμο-άχρηστο). Η μεταβλητή κοινωνικό πρότυπο μετρήθηκε με τη χρήση τεσσάρων ερωτήσεων (π.χ, «Αν προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 πολλά άτομα σπουδαία για μένα...θα συμφωνήσουν έως θα διαφωνήσουν»). Ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς μετρήθηκε με τρεις ερωτήσεις (π.χ, «Για μένα το να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 για 12 μέρες επί 8 ώρες ημερησίως είναι...πολύ εύκολο έως πολύ δύσκολο»). Η πρόθεση για εθελοντική προσφορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες υπολογίστηκε από τη μέση τιμή των απαντήσεων σε τρεις ερωτήσεις (π.χ, Είμαι αποφασισμένος να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 12 ημέρες επί 8 ώρες ημερησίως). Όλες οι απαντήσεις δόθηκαν σε επταβάθμια κλίμακα από 1 έως 7.

- Στατιστική ανάλυση

Για την πρόβλεψη της πρόθεσης των μαθητών για εθελοντική προσφορά εργασίας στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 από τις μεταβλητές στάσεις, κοινωνικό πρότυπο και αντιλαμβανόμενο έλεγχο συμπεριφοράς χρησιμοποιήθηκε η ιεραρχική ανάλυση παλινδρόμησης. Για τη σύγκριση ανάμεσα στα άτομα που συμμετείχαν στα μαθήματα της Ολυμπιακής Παιδείας και εκείνων που δεν είχαν προηγούμενη συμμετοχή στις αντίστοιχες εκπαιδευτικές διαδικασίες χρησιμοποιήθηκε το t – test για ανεξάρτητα δείγματα. Οι παραπάνω στατιστικές αναλύσεις πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος S.P.S.S (Statistical Package for the Social Sciences).

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η εσωτερική συνοχή των ερωτήσεων εκτιμήθηκε με το συντελεστή άλφα του Cronbach, ο οποίος ήταν .78 για τις στάσεις, .68 για το κοινωνικό πρότυπο, .79 για τον αντιλαμβανόμενο έλεγχο συμπεριφοράς και .88 για την πρόθεση. Στη συνέχεια σχηματίστηκαν τέσσερις νέες μεταβλητές των οποίων οι μέσες τιμές, οι τυπικές αποκλίσεις και οι συσχετίσεις τους παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Μέσες τιμές τυπική απόκλιση, συντελεστής α του Cronbach και συσχετίσεις μεταξύ των εξεταζομένων μεταβλητών

	ΜΤ (ΤΑ)	1	2	3	α
1. Στάσεις	2.85 (1.06)				.78
2. Κοινωνικό Πρότυπο	15.8 (10.64)	.201*			.68
3. Α. Ε. Σ	3.82 (1.67)	.354*	.345*		.79
4. Πρόθεση	3.85 (1.88)	.426*	.365*	.719*	.88

Σημείωση: Α. Ε. Σ. = Αντιλαμβανόμενος Έλεγχος Συμπεριφοράς, * $p < .01$

Η ιεραρχική ανάλυση παλινδρόμησης εφαρμόστηκε για την πρόβλεψη της πρόθεσης των μαθητών για εθελοντική προσφορά εργασίας στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004, από τις μεταβλητές στάσεις, κοινωνικό πρότυπο και αντιλαμβανόμενο έλεγχο συμπεριφοράς (ΑΕΣ). Σύμφωνα με τους Ajzen και Madden (1986), οι μεταβλητές στάσεις και κοινωνικό πρότυπο εισήχθησαν πρώτες και κατόπιν ακολούθησε η εισαγωγή του αντιλαμβανόμενου ελέγχου συμπεριφοράς. Στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ιεραρχικής ανάλυσης παλινδρόμησης. Στο

Βήμα 1 οι στάσεις και το κοινωνικό πρότυπο συνεισφέρουν στατιστικά σημαντικά στην πρόβλεψη της πρόθεσης ($R^2 = .51$). Στο Βήμα 2 η εισαγωγή της μεταβλητής ΑΕΣ αύξησε ουσιαστικά την πρόβλεψη της πρόθεσης ($R^2 = .75$).

Πίνακας 2. Πρόβλεψη της πρόθεσης για εθελοντική προσφορά εργασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004

Μεταβλητές	R^2	R^2_{change}	Beta
Βήμα 1			
Στάσεις για εθελοντική προσφορά			.29*
Κοινωνικό πρότυπο	.51*		.36*
Βήμα 2			
Στάσεις για εθελοντική προσφορά			.11*
Κοινωνικό πρότυπο			.18*
Α. Ε. Σ	.75*	.24*	.61*

Σημείωση: Α. Ε. Σ. = Αντιλαμβανόμενος Έλεγχος Συμπεριφοράς, * $p < .05$

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της σύγκρισης μεταξύ των ατόμων που συμμετείχαν στα μαθήματα της Ολυμπιακής Παιδείας και αυτών που δεν είχαν προηγούμενη συμμετοχή στις αντίστοιχες εκπαιδευτικές διαδικασίες. Από την ανάλυση t-test για ανεξάρτητα δείγματα φάνηκε ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δυο ομάδων ($p > .05$).

Πίνακας 3. Σύγκριση συμμετεχόντων και μη στο μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας

	Μη Συμμετέχοντες	Συμμετέχοντες	
	ΜΤ (ΤΑ)	ΜΤ (ΤΑ)	t-value
1. Στάσεις	2.97 (.97)	2.80 (1.10)	t =1.35, p = 0.18
2. Κοινωνικό Πρότυπο	15.7 (10.67)	15.8 (10.65)	t =1.46, p = 0.14
3. Α. Ε. Σ	3.65 (1.45)	3.90 (1.76)	t =1.25, p = 0.21
4. Πρόθεση	3.62 (1.66)	3.95 (1.97)	t =0.83, p = 0.97

4. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτει ότι οι τρεις μεταβλητές του μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς εξηγούν ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό της πρόθεσης των μαθητών για εθελοντισμό στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μελέτης έρχονται να συμφωνήσουν με προηγούμενες έρευνες (Harrison, 1995; Okun & Sloane, 2002; Tsigilis et al., in press; Warbunkton & Terry, 2000) που εφάρμοσαν το μοντέλο Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς για την πρόβλεψη της πρόθεσης για εθελοντισμό, παρέχοντας επιπλέον ενδείξεις για την εφαρμογή της συγκεκριμένης θεωρίας στη μελέτη της πρόθεσης για εθελοντική προσφορά εργασίας σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, όπως είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Από τους παραπάνω προδιαθεσικούς παράγοντες της πρόθεσης για εθελοντική προσφορά, ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς αποδείχθηκε ως ο πλέον σημαντικός καθώς η εισαγωγή του στο μοντέλο αύξησε σημαντικά την ακρίβεια της πρόθεσης για εθελοντισμό ($R^2_{\text{change}} = .24$). Προηγούμενες έρευνες που εξέτασαν την εφαρμογή του μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στο χώρο του εθελοντισμού φαίνεται να συμφωνούν για το σπουδαίο ρόλο της συγκεκριμένης μεταβλητής στην πρόβλεψη της πρόθεσης. Οι Tsigilis et al. (in press), σε έρευνα για την εφαρμογή του μοντέλου Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στην πρόβλεψη εθελοντικής προσφοράς εργασίας φοιτητών σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις υποστήριξαν ότι όσο πιο υψηλά αναπτυγμένος είναι ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς για εθελοντισμό σε ένα άτομο, τόσο πιθανότερο είναι να αναπτυχθούν και θετικές προθέσεις για συμμετοχή του συγκεκριμένου ατόμου στους Ολυμπιακούς της Αθήνας 2004. Σε παρόμοια έρευνα για την πρόβλεψη της πρόθεσης για εθελοντική προσφορά εργασίας σε άσυλο αστέγων, ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς ασκούσε τη μεγαλύτερη επίδραση στην πρόθεση μεταξύ των προδιαθεσικών

παραγόντων (Harrison, 1995). Αξίζει να σημειωθεί ότι στη παρούσα έρευνα αν και ο ΑΕΣ συνδέονταν ισχυρά με την πρόθεση των μαθητών για εθελοντισμό στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, οι τιμές της συγκεκριμένης μεταβλητής ήταν σχετικά χαμηλές. Το γεγονός αυτό ίσως να δείχνει ότι υπάρχουν αρκετές δυνατότητες παρέμβασης για ενίσχυση του ΑΕΣ των μαθητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας.

Όσον αφορά το δεύτερο στόχο της συγκεκριμένης μελέτης, δηλαδή την επίδραση του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας στην πρόθεση των μαθητών για εθελοντική προσφορά εργασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, οι προσδοκίες μας για θετική επίδραση του προγράμματος στην ενίσχυση της εθελοντικής δράσης των μαθητών δεν επαληθεύτηκαν. Οι μαθητές που συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες της Ολυμπιακής Παιδείας δεν εμφάνισαν διαφορές στην πρόθεση για εθελοντισμό συγκριτικά με εκείνους που δεν είχαν συμμετοχή στο μάθημα.

Αρκετοί μπορεί να είναι οι παράγοντες που οδήγησαν στο αποτέλεσμα αυτό. Το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας έχει πέντε βασικούς άξονες, ένας εκ των οποίων είναι και ο εθελοντισμός. Στην παρούσα έρευνα δεν γνωρίζουμε κατά πόσο στα σχολεία από τα οποία έγινε η συλλογή των δεδομένων οι καθηγητές Ολυμπιακής Παιδείας ασχολήθηκαν με τον άξονα του εθελοντισμού. Ακόμη και αν οι καθηγητές φυσικής αγωγής, ασχολήθηκαν με το συγκεκριμένο κομμάτι του προγράμματος δεν γνωρίζουμε πόσο χρόνο αφιέρωσαν στη διδασκαλία του. Βέβαια, έρευνες έχουν δείξει πως οι προθέσεις αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου και η μέτρηση της πρόθεσης πριν την εκτέλεση μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς μπορεί να διαφέρει από την πρόθεση τη χρονική περίοδο που ταυτόχρονα εκτελείται η συγκεκριμένη συμπεριφορά (Tsigilis et al, in press). Έτσι λοιπόν, η μεγάλη χρονική απόσταση μεταξύ της συλλογής των δεδομένων και της ημερομηνίας διεξαγωγής των αγώνων

ίσως να επηρέασε τα αποτελέσματα και γι αυτό προτείνεται μελλοντικά η μελέτη της θεωρίας της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς σε διάφορες περιόδους πριν την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων. Τέλος, μελλοντικές έρευνες οι οποίες θα ασχοληθούν με την επίτευξη των στόχων που θέτει το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας θα πρέπει να λάβουν υπόψη το χρονικό διάστημα που αφιερώνουν οι εκπαιδευτικοί για την ανάπτυξή των.

Επιπρόσθετα, η εισαγωγή επιπλέον μεταβλητών στο μοντέλο της Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς, όπως γνώση και πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά, ίσως να βοηθήσει την αύξηση της πρόβλεψη της πρόθεσης για εθελοντισμό καθώς αποτελούν μεταβλητές που μπορούν αφενός να δείξουν την ενημέρωση των μαθητών για το κομμάτι του εθελοντισμού και να συμβάλλουν αφετέρου θετικά στην αλλαγή των στάσεων (Rizzo & Vispoerl, 1992). Εξάλλου οι συγκεκριμένες μεταβλητές μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες που μπορούν να διαχειριστούν εύκολα από τους υπευθύνους της Ολυμπιακής Παιδείας και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας πιο θετικής στάσης απέναντι στον εθελοντισμό. Περαιτέρω διερεύνηση κρίνεται αναγκαία για τη μελέτη των παραγόντων που διαμορφώνουν τη στάση των μαθητών σε ζητήματα εθελοντισμού σε αθλητικές διοργανώσεις.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ajzen, I. (1985). From intention to action: a theory of planned behavior. In J. Kuhl & J. Eckman (Eds.), *Action-control: from cognition to behavior* (pp11-39). Heidelberg: Springer.
- Ajzen, I. (1988). *Attitudes, personality, and behavior*. Chicago: Dorsey Press.
- Ajzen, I. (2001). Construction of a standard questionnaire for the theory of planned behavior. [On-line]. Available: <http://www-unix.oit.umass.edu/~ajzen>
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall Inc.
- Ajzen, I., & Madden, T.J. (1986). Prediction of goal-directed behavior: attitudes, and perceived behavioral control. *Journal of Experimental Social Psychology*, 22, 453-474.
- Conatser, P., Block, M., & Gansneder, B. (2002). Aquatic instructors' beliefs toward inclusion: The theory of planned behavior. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 19, 172-187.
- Giles, M., & Cairns, E. (1995). Blood donation and Ajzen's theory of planned behaviour: An examination of perceived behavioral control. *British Journal of Social Psychology*, 34, 173-188.
- Gillespie, D.F., & King, A. E. O. (1985). Demographic understanding of volunteerism. *Journal of Sociology and Social Welfare*, 12, 798-816.
- Grammatikopoulos, V., Koustelios, A., Tsigilis, N. & Theodorakis, Y. (2004). Applying dynamic evaluation approach in education, *Studies in Educational Evaluation*, 30, 255-263.

- Greenockle, K.M., Lee, A.A., & Lomax, R. (1990). The relationship between selected student characteristics and activity patterns in a required high school physical education class. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 61, 59 – 69.
- Hagger, M.S., Chatzisarantis, N.L.D. & Biddle, S.J.H. (2002). A meta-analytic review of the Theories of Reasoned Action and Planned Behavior in physical activity: predictive validity and the contribution of additional variables. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24, 3-32.
- Harrison, D.A. (1995). Volunteer motivation and attendance decisions: competitive theory testing in multiple samples from a homeless shelter. *Journal of Applied Psychology*, 80, 371-385.
- Okun, M.A., & Sloane, E.S. (2002). Application of planned behavior theory to predicting volunteer enrolment by college students in a campus-based program. *Social Behavior and Personality*, 30, 243-250.
- Papaioannou. A., & Theodorakis. Y. (1996). A test of three models for the prediction of intention for participation in physical education lessons. *International Journal of Sport Psychology*, 28, 383-389.
- Rizzo, T.L., & Vispoerl, W.P. (1992). Changing attitudes about teaching students with handicaps. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 9, 54-63.
- Sideridis, G.D., & , A.K. (2001). Goal importance within planned behaviour theory as 'the' predictor of study behaviour in college. *British Journal of Educational Psychology*, 71, 595-618.
- Smith, A.R., & Biddle, S.J.H. (1999). Attitudes and exercise adherence: tests of the Theories of Reasoned Action and Planned Behaviour. *Journal of Sports Sciences*, 17, 269-281.

- Theodorakis, Y. (1994). Planned behavior, attitude strength, self-identity, and the prediction of exercise behavior. *The Sport Psychologist*, 8, 149-165.
- Theodorakis, Y., Bagiatis, K., & Goudas, M. (1995). Attitudes toward teaching individuals with disabilities: Application of planned behavior theory. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 12, 151-160.
- Tsigilis, N., Koustelios, A., Grammatikopoulos, V., & Theodorakis, Y. (υπό δημοσίευση). Volunteering in Olympic Games: construct validity and predictive utility of reasoned action and planned behavior theory. *International Journal of Sport Management*.
- Warbunkton, J., & Terry, D.J. (2000). Volunteer decision making by older people: a test of a revised theory of planned behavior. *Basic and Applied Social Psychology*, 22, 245 – 257.
- Κιουμουρτζόγλου, Ε., Θεοδωράκης, Ι., Αυγερινός, Α., Κέλλης, Η., Παπαχαρίσης, Β., Χασάνδρα, Μ. (2001). *Ολυμπιακή Εκπαίδευση: Από την θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Λιβάνη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Ερωτηματολόγιο Έρευνας

ΑΦΙΕΡΩΣΤΕ 10' ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ

Πριν προχωρήσεις στις απαντήσεις διάβασε καλά τις οδηγίες.
Το μόνο που χρειάζεται είναι να είσαι ειλικρινής στις απόψεις σου.
Πρέπει να απαντάς σε όλες τις ερωτήσεις με ένα X καθώς δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

ΑΠΑΝΤΗΣΕ ΓΡΗΓΟΡΑ ΟΤΙ ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΣΟΥ ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΕΣΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ. ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΝΑ ΤΟ ΒΛΕΠΕΙΣ ΣΑΝ ΕΝΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΛΕΞΕΩΝ.

Ένα παράδειγμα:

Για μένα το να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες είναι:

καλό : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ :κακό
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Ανάμεσα στις λέξεις ΚΑΛΟ και ΚΑΚΟ υπάρχουν επτά διαστήματα (γραμμές).
Ανάλογα με το που κλείνει η άποψη σου, ανάλογα με το τι αισθάνεσαι εσύ για την ιδέα που διαβάζεις, θα ζυγίζεις μεταξύ των δύο λέξεων και θα σημειώνεις.

Εάν αισθάνεσαι ότι αυτό που διαβάζεις είναι ούτε καλό ούτε κακό, θα βάλεις X εκεί που λέει «έτσι και έτσι», δηλαδή στο μεσαίο διάστημα.

Εάν αισθάνεσαι ότι αυτό που διαβάζεις είναι αρκετά καλό, θα βάλεις X στο δεύτερο διάστημα.

Εάν αισθάνεσαι ότι είναι λίγο κακό θα βάλεις X στο πέμπτο διάστημα.

Παρακαλώ να απαντάς σε όλες τις ερωτήσεις.

Δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

Απάντησε γρήγορα ότι έρχεται στο μυαλό σου αυτή τη στιγμή χωρίς να προβληματίζεσαι ιδιαίτερα. Περισσότερο να το βλέπεις σαν ένα παιχνίδι λέξεων.

Στις ερωτήσεις που ακολουθούν θα εκφράσετε απλά τις απόψεις σας για τον εθελοντισμό στους ολυμπιακούς αγώνες του 2004, που βεβαίως είναι ανώνυμες.

Αν επιθυμείτε να βοηθήσετε στη διεξαγωγή της έρευνας συνεχίστε στην επόμενη σελίδα.

Πολλοί από εσάς ίσως γνωρίζουν ότι στη διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 θα απασχοληθεί ένας μεγάλος αριθμός εθελοντών (50. 000 τουλάχιστον υπολογίζει ο οργανισμός «Αθήνα 2004»).

Οι εθελοντές κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για 7-10 μέρες περίπου ο καθένας.

Όλοι οι εθελοντές αφού επιλεγούν θα περάσουν από εκπαίδευση ανάλογα με το αντικείμενο που θα απασχοληθούν. Θα τους χορηγηθεί ειδική στολή την οποία θα φορούν υποχρεωτικά κατά τη διάρκεια της βάρδιας τους. Επίσης θα τους χορηγούνται εισιτήρια για τη μετακίνηση τους στους χώρους όπου θα απασχολούνται, καθώς και τροφή μετά τη λήξη της βάρδιας τους ή στο διάλειμμα αυτής.

Θα υπάρχουν δύο κατηγορίες εθελοντών: αυτοί με γενικά καθήκοντα και αυτοί με εξειδικευμένα καθήκοντα.

Εθελοντές γενικών καθηκόντων θα είναι για παράδειγμα οι εθελοντές στην υπηρεσία των φιλάθλων. Αυτοί θα απασχολούνται είτε σαν ταξιθέτες στα διάφορα γήπεδα (μέσα και έξω από αυτά), είτε σε διάφορα σημεία της Αθήνας παρέχοντας πληροφορίες στους εκδρομείς και επισκέπτες των αγώνων.

Εθελοντές εξειδικευμένων καθηκόντων θα είναι για παράδειγμα οι συνοδοί ξένων αποστολών (απαραίτητη η γνώση απταιστώσ της γλώσσας της αντίστοιχης αποστολής), ή οι εθελοντές για παράδειγμα που θα απασχολούνται στο doping control (γιατροί ή φοιτητές ιατρικής).

Σκεφτείτε τι σκοπεύετε εσείς προσωπικά να κάνετε και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις

Για μένα το να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες είναι:

καλό : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : κακό
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

ανόητο: : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : έξυπνο
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

κουραστικό: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ξεκούραστο
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

ελκυστικό: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : απωθητικό
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

δυσάρεστο: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ευχάριστο
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

χρήσιμο: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : άχρηστο
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Σκοπεύω να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες:

Πιθανό: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Απίθανο
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Είμαι αποφασισμένος να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες:

Ναι: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Όχι
απόλυτα αρκετά κάπως έτσι και έτσι κάπως αρκετά απόλυτα

Θα προσπαθήσω να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες:

Ναι: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Όχι
απόλυτα αρκετά κάπως έτσι και έτσι κάπως αρκετά απόλυτα

Θεωρώ τον εαυτό μου ικανό να προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες:

Συμφωνώ: _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Διαφωνώ
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Θεωρώ ότι ΕΙΜΑΙ ένα άτομο που θα προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες:

Συμφωνώ: _____:_____:_____:_____:_____:_____:_____ :Διαφωνώ
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Είναι στον χαρακτήρα μου να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες:

Συμφωνώ: _____:_____:_____:_____:_____:_____:_____ :Διαφωνώ
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Γενικά είμαι ο τύπος του ατόμου που θα προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες:

Συμφωνώ: _____:_____:_____:_____:_____:_____:_____ :Διαφωνώ
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Για μένα το να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες σου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες είναι:

Εύκολο: _____:_____:_____:_____:_____:_____:_____ :Δύσκολο
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Μπορώ να προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες

Πιθανό

:_____:_____:_____:_____:_____:_____:_____ :Απίθανο
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Είμαι απόλυτα σίγουρος/η ότι θα προσφέρω εθελοντικά τις υπηρεσίες μου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες

Σωστό: _____:_____:_____:_____:_____:_____:_____ :Λάθος
πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ

Είναι σπουδαίο για σένα να προσφέρεις εθελοντικά τις υπηρεσίες σου στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για 7-10 ημέρες;

:_____:_____:_____:_____:_____:_____:_____ :
πάρα πολύ πολύ αρκετά έτσι και έτσι λίγο πολύ λίγο καθόλου
σπουδαίο σπουδαίο

Προσέφερες ποτέ στο παρελθόν εθελοντικά εργασία ; : _____ : _____ :

ΝΑΙ ΟΧΙ

(π. χ. στον ερυθρό σταυρό, σε άτομα με ειδικές ανάγκες)

Παρακολουθήσατε το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας τα τελευταία χρόνια;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Φύλο: Αγόρι: Κορίτσι:

Γυμνάσιο Λύκειο

Τάξη .....

Ηλικία: .....

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ